



Cu loampă și cu lumnină,
C-un cuțit de-aramă-n mână,
Taie flori din rădăcină,
Pe dumneata din inimă.
O, mămucă și mămucă,
Mândră vreme ți-ai ales:
Pe-nfrunzitu codrului,
Pe cântatu cucului,
Nici în iarnă, nici în vară,
Numa-n mândră primăvară.
Câte drumuri ai îmblat
De pe tăte-ai înturnat,
Da' aiesta-i un drum lung
Și nu-i înturna mai mult,
Aiesta-i un drum departe
Și nu poți trimete carte.
Pe drumu care-ai plecat
Nu-i nădejde de-nturnat,
Pe drumu care-ai pornit
Nu-i nădejde de zinit.
Unde meri a putrezi -
În fundu pământului
Unde soare șohan nu-i.
Dacă te duci și te duci,
Roagă-te groparilor
Să nu-ți pună lutu greu
Ci să-ți pună lut ușor
Să mai zii când ne-a si dor.
Din groapă-a curge izvor
Și noi te-om jeli cu dor,
Din groapă-or curge vâlcele
Și n-oi ți-om cânta cu jele.

Colecția GEORGETA MARIA IUGA, Borșa.
De la Ileana Danci, 47 ani, 1981.

Balade

1539.

Balada lui Pinte

De unde-i Pinte de fel?
Din Magoaja, din Ardel?
Pinte nici de-acolo nu-i
Că-i din sânu codrului.
Sub poală de codru verde

erau copii, să li se ducă și să li se dăruiască ouă roșii, ceea ce ne evidențiază și mai bine funcția oului în cadrul sărbătorii. A doua zi de Paști, copiii, tinerii, ba și însurații, practicau jocuri tradiționale cu mingea, mult îndrăgite pentru caracterul lor spectacular și sportiv, care antrenau mulți participanți spectatori. Se juca "Fuga și la țâl", un joc asemănător cu oina, "Mingea-n patru" și "În ciocote".

Anumite acte practicate la această sărbătoare au ca miez credințe în puterea magică a oului. Drept urmare cojile de ouă se aruncă la crucile de drum "contra țipăturilor" (farmecelor). Ele se mai aruncă la miezuină (mejdă), despre care se credea că sunt bânuite de stafii, iar cojile aveau efect asupra acțiunilor acestor spirite malefice, fiind slujite. Cu toată apropierea de oraș, de Baia Mare, care a produs mutații în viața și conștiința țaranului, la Groși obiceiurile și tradițiile de Paști au persistat până astăzi, în special focurile, exercitând o atracție irezistibilă asupra colectivității satului.

Colecția DUMITRU MARINCA a lui Florea

Credințe și obiceiuri de Paști

În ziua de Paști nu-i bine să dormi că-ți plouă, la vară, fânul.

Nu se îmblă, nu se vizitează vecinii, nu-i bine. Poți aduce orice rău la casă.

Care vine, vine că are orice interes: fie de pețit, fie pentru alticele. Un fecior care-i mai sărac și ar vré să se însoare cu o fată mai gazdă, își face drum p-acolo, întrebă oricé, orice, numa s-o vadă pe fată. Toți știu de ce mere. Atunci i zî mare, atunci poate i se pot împlini dorințele.

Budești, 2003

Colecția AUGUSTIN MICU

Credințe și obiceiuri de Paști în Cicârlău

Din Vinerea mare până în noaptea Învierii nu se trag clopotele, chiar dacă a murit cineva. Se bate doar toaca.

În seara de sâmbătă se merge la miezul nopții la Înviere. Mai nou, unii oameni își duc pasca la sfințit, dar vin și dimineață la biserică, fără pască.

Nu-i voie a călca pe cojile de ouă roșii, sunt sfințite.

Nu-i bine să dormi în ziua de Paști, îți plouă fânul la vară.

În săptămâna Paștilor să te speli cu apă proaspătă, în care ai pus un bănuț de argint, să ai bani tot anul.

Nu-i voie să mănânci până vii de la biserică cu pasca sfințită. În ziua de Paști se mănâncă numai bucate sfințite.

În ziua de Paști se dă ciocota cu ouă roșii, spunând: "Christos a înviat!". Se



Foto: Dumitru Iuga - "Udătorul" Găvrilă Costin din Șurdești, 2003

Unu ară,

Patru-mping,

Doi se uită,

Doi ascultă,

Unu bate.

(Forcu)